

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

Т. Є. Єременко, І. О. Лук'янченко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
(АНГЛІЙСЬКА МОВА)»**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

**спеціальність 014 Середня освіта
(предметна спеціальність 014.021 Англійська мова та зарубіжна література)**

Одеса – 2024

УДК: 81'22:811.111:378.14(076)

Друкується за рішенням Вченої Ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол засідання № 3 від 31 жовтня 2024 р.).

Єременко Т. Є., Лук'янченко І. О.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 014 Середня освіта (предметна спец. 014.021 Англійська мова та зарубіжна література). Університет Ушинського. Одеса, 2024. 61 с.

Рецензенти:

Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Картель Т. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Методичні рекомендації з дисципліни «Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)» призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.021 Англійська мова та зарубіжна література). Навчальне видання містить тематику практичних занять, питання для обговорення та завдання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендації до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, запропоновано питання для складання екзамену, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання. Методичні рекомендації призначено для аудиторної та самостійної роботи.

© Університет Ушинського, 2024

© Єременко Т. Є., Лук'янченко І. О., 2024

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Зміст дисципліни	8
Теми практичних занять	10
Рекомендації до практичних занять та самостійної роботи за темами	12
Case-study.....	36
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	40
Вимоги до екзамену	42
Критерії оцінювання	44
Рекомендована література	53
Додаток	55

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для здобувачів, майбутніх викладачів англійської мови, ця освітня компонента є однією з ключових у їхній професійній підготовці, її значення та необхідність важко переоцінити. Зазначена навчальна дисципліна ставить перед ними завдання не лише зрозуміти принципи і механізми мовної взаємодії в різних соціокультурних контекстах, аналізувати і критично осмислювати мовні явища, а й активно використовувати отримані знання у практичних ситуаціях. Важливим аспектом є також міждисциплінарний характер цієї навчальної дисципліни, яка поєднує елементи лінгвістики, психології, соціології, риторики та педагогіки, що дозволяє здобувачам отримати всебічне уявлення про процеси комунікації.

Мета навчальної дисципліни: розуміння здобувачами вищої освіти основних понять теорії та практики мовної комунікації; формування навички спостереження за функціонуванням мови у реальній комунікації; розпізнавання та пояснення функціонування вербальних та невербальних засобів англійської комунікації на практичному матеріалі та ефективна реалізація англійського мовлення у науковій та дидактичній сферах спілкування.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)» здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Педагогічна риторика», «Англійська мова: професійний рівень», «Теорія та методика мовного аналізу».

Очікувані програмні результати навчання.

1. ПРН-2. Вести конструктивні діалоги, сприяти колективній (командній) роботі, адаптуватися до різних стилів та потреб співрозмовників.

2. ПРН-3. Розуміти різноманітності культурних контекстів, ефективно вирішувати завдання педагогічної діяльності у взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, які представляють різні культури.

3. ПРН-4. Формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, обирати найкращі практики для їх вирішення, генерувати нові ідеї.

4. ПРН-7. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами у професійній діяльності, володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю (лінгвістичним, соціокультурним, прагматичним компонентами відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

5. ПРН-13. Критично аналізувати надбання світового мовознавства, зокрема у сфері сучасної англійстики, надавати власну інтерпретацію мовних явищ, використовувати англійськомовну та українськомовну спеціальну лінгвістичну термінологію.

6. ПРН-16. Демонструвати володіння вербальними і невербальними засобами та стратегіями ефективної комунікації з метою запланованого прагматичного ефекту, обирати оптимальну стратегію/ії, комунікації у спілкуванні з групами та окремими особами у професійній діяльності; володіти культурою мовлення (англійська мова).

Очікувані результати вивчення дисципліни:

знати:

- основні поняття про мову, стиль мовлення, тактики спілкування та форми комунікативної поведінки;
- термінологічний апарат теорії мовної комунікації;
- англійську мову на професійному рівні в усіх видах мовленнєвої діяльності в умовах комунікативного контексту;

- структуру, закономірності та найважливіші аспекти мовної (у тому числі міжкультурної) комунікації;
- різні типи дискурсів і правила їх побудови;
- фактори контакту у вербальній комунікації – комунікативний кодекс, принципи, які регулюють взаємоприхильність між мовцями та обмін комунікантами інформацією у процесі вербальної взаємодії;
- особливості використання мови як коду і шляхи підвищення ефективності спілкування рідною та іноземною мовами.

уміти:

- абстрактно мислити, критично осмислювати інформацію, порівнювати, аналізувати, характеризувати історичні надбання світового мовознавства, а також сучасні лінгвістичні течії та напрями;
- доречно використовувати англійськомовну спеціальну термінологію;
- обирати відповідну форму спілкування;
- демонструвати англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти);
- отримувати інформацію з різноманітних англійськомовних та українськомовних джерел, аналізувати, систематизувати, інтерпретувати, адаптувати та використовувати у професійно-педагогічній діяльності; здійснювати самостійний пошук необхідної інформації;
- висловлюватися англійською мовою, не відчуючи браку мовних засобів для вираження думки;
- розуміти і сприймати співрозмовника, проектувати спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації;

- адекватно інтегрувати отримані лінгвістичні знання з різних дисциплін, успішно здійснювати міжкультурне та міжособистісне спілкування англійською мовою в контексті навчальної та професійної діяльності;

- застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, володіти комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботі в команді, спілкування с представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; ефективно вирішувати завдання педагогічної діяльності під час позитивної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу-представниками різних культур.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 05. Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності.

ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами.

СК 07. Здатність користуватись набутою системою знань з мовознавчих дисциплін, оперувати спеціальною мовознавчою термінологією та використовувати отримані знання в практиці викладання профільних і професійно-орієнтованих мовознавчих дисциплін предметної галузі.

СК 10. Здатність використовувати англійську мову в рамках комунікативного контексту, володіти ефективними стратегіями комунікативної взаємодії з метою запланованого прагматичного ефекту.

СК 11. Здатність до реалізації мовленнєвої діяльності англійською мовою відповідно до літературної норми, обираючи адекватний комунікативно-риторичний арсенал засобів професійного спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: передбачаються зв'язки з навчальними дисциплінами «Теорія та методика мовного аналізу», «Педагогічна риторика», «Методологія наукового дослідження», «Англійська мова: професійний рівень».

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теорія мовної комунікації як інтегративна дисципліна. Основні підходи до визначення комунікації. Напрями досліджень у теорії комунікації. Комунікація як процес та його складові. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікаційного процесу. Моделі комунікації. Функції комунікації. Основні види комунікації. Усна та писемна форми вербальної комунікації. Невербальна комунікація: канали та їх функції.

Тема 2. Мовна особистість як суб'єкт комунікації. Підходи до вивчення мовної особистості як суб'єкта комунікації. Структура мовної особистості як учасника комунікаційного процесу. Мовна, мовленнєво-риторична, лінгвосоціокультурна характеристики мовної особистості комуніканта. Комунікативний статус мовця. Комунікативний стиль мовця. Мовленнєвий голос у передачі інформації про особистість мовця. Комунікативний портрет мовця.

Тема 3. Вербальний контакт мовців у процесі комунікації. Комунікативний кодекс: принципи і критерії. Принцип увічливості і принцип кооперації як провідні принципи комунікативного кодексу. Механізми взаємодії мовців під час вербального акту. Розмова як одиниця комунікації. Структура розмови, конверсаційний менеджмент. Системні і ритуальні обмеження на вживання мовних одиниць у розмові.

Тема 4. Лінгвоструктурний підхід до вербального коду в комунікації. Лінгвістичні поняття «референція» і «пропозиція». Мовленнєвий акт як дискретна

одиниця організації мовного коду в комунікації. Типологія мовленнєвих актів. Особливості реалізації мовленнєвих актів в умовах контексту.

Тема 5. Дискурс як глобальна одиниця мовного коду в комунікації. Інституційний (галузевий) дискурс. Науковий дискурс в теорії мовної комунікації. Комунікативні стратегії наукового дискурсу. Мовно-риторичні особливості наукового дискурсу. Наукова стаття як жанр англійськомовного наукового дискурсу.

Тема 6. Академічний дискурс в теорії мовної комунікації. Мета і цінності. Жанрова специфіка. Комунікативні стратегії академічного дискурсу. Лекція як жанр англійськомовного академічного дискурсу.

Тема 7. Дидактичний діалогічний дискурс (Classroom Discourse). Типи мовленнєвих актів в рамках уроку. Комунікативні стратегії та тактики ефективної мовленнєвої поведінки учителя. Комунікативні помилки та методи їх виправлення.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема	Тема практичного заняття	№
Тема 1. Теорія мовної комунікації як інтегративна дисципліна	<i>Семінар-практикум.</i> Процес комунікації та його складові. Моделі комунікації. Функції комунікації.	1
	<i>Семінар-дискусія.</i> Вербальна та невербальна комунікація.	2
Тема 2. Мовна особистість як суб'єкт комунікації	<i>Семінар-практикум.</i> Мовна особистість як учасник комунікаційного процесу. Мовленнєвий голос комуніканта і його роль в процесі комунікації. Комунікативний портрет мовця.	3
Тема 3. Вербальний контакт мовців у процесі комунікації	<i>Семінар-практикум.</i> Комунікативний кодекс та механізми взаємодії мовців під час вербальної комунікації. Розмова як одиниця комунікації.	4
Тема 4. Лінгвоструктурний підхід до вербального коду в комунікації	<i>Семінар-практикум.</i> Мовленнєвий акт. Типологія мовленнєвих актів. Прагматичний аналіз мовленнєвих актів.	5

Тема 5. Дискурс як глобальна одиниця мовного коду в комунікації	<i>Семінар-практикум.</i> Науковий дискурс. Англійськомовна наукова стаття: комунікативні та мовно-риторичні особливості.	6
Тема 6. Академічний дискурс в теорії мовної комунікації	<i>Семінар-практикум.</i> Академічний дискурс. Англійськомовна лекція: стратегії реалізації.	7
Тема 7. Дидактичний діалогічний дискурс (Classroom Discourse)	<i>Семінар-практикум.</i> Classroom Discourse: лінгвопрагматичний аспект. Мовленнєвий репертуар вчителя англійської мови.	8

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМАМИ

Умовні позначки до завдань¹:

- *питання до обговорення*

- *практичне завдання*

- *завдання для роботи в парах,
малих групах*

- *завдання для самостійного
опрацювання*

¹ Зображення взято з freepik.com

COMMUNICATION PROCESS AND ITS COMPONENTS.
MODELS OF COMMUNICATION.
FUNCTIONS OF COMMUNICATION.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. Define the theory of communication as an integrative field of knowledge.

2. Define the communication process and its components using the communication process matrix.

3. Explain the meaning and structure of the concepts “communication process” and “communicative act”.

4. Describe the linear model of communication, the interactional model of communication and the transactional model of communication.

1. Analyze the main spheres of research in the Theory of Communication to prove its integrative character and present your analysis as infographics (use online services as Canva, Piktochart or Draw.io). Be ready to explain

your findings to your group mates at the seminar-workshop.

2. Draw a logical-semantic diagram of the communication process (use online services as Canva, Piktochart or Google Charts).

Work in pairs. Make a comparative analysis of the three communication models discussed (see question 4 above). Present your analysis in the form of the comparative table.

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms).
2. Write the evaluative essay “The Value of Looking at Communication Theory from Different Disciplinary Angles” (up to 1000 words).

VERBAL AND NON-VERBAL COMMUNICATION

Format: seminar-discussion

QUESTIONS AND TASKS

1. Specify the types of communication by the number of communicators, functional criteria.
2. How would you describe the verbal form of communication, including its oral and written forms?
3. What is the essence of non-verbal communication, and what are its functions and channels?
4. What are the key differences between verbal and non-verbal communication? How do these two forms of communication complement each other in everyday interactions?
5. In what ways can non-verbal communication reinforce or contradict verbal messages? Could you give some examples where body language or facial expressions conveyed a message different from the spoken words?
6. How does culture influence both verbal and non-verbal communication? Could you give some examples of how non-verbal gestures may vary across cultures?
7. What role does context play in interpreting non-verbal means of communication? How can non-verbal signals change depending on the setting (e.g., professional vs. casual environments)?
8. How does the use of silence function as a form of non-verbal communication? In what contexts might silence be a powerful communicator, and why?
9. What are some common misunderstandings that can arise from non-verbal communication? How can one improve their awareness and interpretation of non-verbal signals to avoid such misunderstandings?

10. How do facial expressions, gestures, posture, and eye contact contribute to non-verbal communication? Which of these do you find most impactful in expressing emotions or intent?

11. In what situations might non-verbal communication be more effective than verbal communication? Why do you think this is the case?

Work in small groups (3-4 students per group). Study a list of situations given below that students will act out using only non-verbal communication. Each group is to act out your assigned situation using only non-verbal means such as gestures, facial expressions, body posture, and eye contact. No words or sounds are allowed. You should focus on making your non-verbal communication as clear as possible. Emphasize using expressive gestures, eye contact, facial expressions, and body language to convey meaning. You will have 5 minutes to plan and rehearse your non-verbal communication. Think over what you are going to portray (e.g. emotions, intentions, and reactions) without relying on speech. Each group will perform their situation for about 1-2 minutes. While other groups' performing note down their interpretations of the situation, including what emotions, intentions, and actions your fellow students presented via non-verbal cues.

Situations:

Group A. A teacher is reprimanding a student who isn't attentive.

Group B. A person is late for an important meeting and is trying to apologize.

Group C. A person is excitedly sharing good news with a friend.

Group D. Two strangers meet in a crowded elevator.

Group E. Two friends disagree with each other but cannot utter a word but for their frustration.

After each group finishes their performance, be ready to discuss the following:

- What did the observers think was happening in the situation presented?

- What emotions or intentions were conveyed through the actors' body language and expressions?
- Were there any misunderstandings or ambiguities in the non-verbal communication?
- How effective were the actors in portraying the situations without words?

SELF-STUDY

1. Add to your glossary of definitions on the studied theme 5-10 terms. Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz and suggest it to your group mates to work with.
2. Present in the form of the Mind Map the forms of verbal communication and their main features. Use Coggle or MindMeister as a helpful instrument for your mindmapping.
2. Present a table with definitions of the main channels of non-verbal communications. Choose one of the channels to describe in detail.

LANGUAGE PERSONALITY IN COMMUNICATION PROCESS.

THE SPEAKER'S VOICE AND ITS ROLE

IN THE COMMUNICATION PROCESS.

COMMUNICATIVE PORTRAIT OF THE SPEAKER.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. Reveal the essence of approaches to the study of a person as the main subject of communication.
2. Reveal the essence of the concept of speaker's voice and its functions in communication.
3. What is the role of the speaker's voice in reflecting the physical and emotional state, gender, and personal characteristics?
4. Reveal the essence of the concept of "voice stereotypes".
5. Explain the concept of "professional voices".
6. Does the professional voice of a lecturer or teacher exist?

1. Describe the components of personality as the subject of communication: communicative; psychological; socio-interactive; linguistic; speech and rhetoric; linguistic and sociocultural. Present your answer in the form of a table or a Mind Map (for Mind Map use online services Coggle or MindMeister).
2. Make a communicative portrait of an English speaking personality.

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms). Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz with these definitions and suggest it to your group mates to work with.

2. Watch a video lecture by D. Crystal, use one of these links:

<https://youtu.be/MleD0uRWeYA?si=4TpFTr7revKYa0pC>

<https://youtu.be/ItODnX5geCM?si=IUkV6NI6R5H98WBy>

<https://youtu.be/P2XVdDSJHqY?si=IftEgf-PiQvSbj2t>

https://youtu.be/2_q9b9YqGRY?si=jNMJAfD8s-ttBff0

<https://youtu.be/tLYk4vKBdUo?si=bDimX-cDXuxc6miJ>

<https://youtu.be/p-kZLP2FWUI?si=imdzp7w6T7mB25Sm>

Make the lecturer's communicative portrait presented in a form of a table or a Mind Map (for Mind Map use online services Coggle or MindMeister). Characterize the lecturer's voice. Is it effective?

COMMUNICATIVE CODE AND MECHANISMS OF INTERACTION BETWEEN SPEAKERS DURING VERBAL COMMUNICATION. CONVERSATION AS A COMMUNICATIVE UNIT.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. Explain what a communicative code is and identify the most important criteria and principles that are part of the communicative code.
2. Explain the essence of politeness as a sociopsychological and linguistic phenomenon.
3. Specify the two main types of desires of partners in a communicative act encompassed by the concept of “face”.
4. What communicative strategies and tactics do the addresser and addressee use during the conversation?
5. How are the principles of cooperation and politeness implemented in conversation?
6. Define communication barriers and ways to prevent them in a conversation.
7. Explain the essence of communication conflicts and suggest effective strategies to resolve them.

1. Determine the essence of: (a) the principle of mutual favorability of communicants during verbal contact; (b) the principle of mutual information operation (principle of information circulation). Present your answer in the form of infographics (use online services as Canva, Piktochart or Draw.io).
2. Create a logical-semantic scheme for the topic “Verbal Contact” (use online services as Canva, Coggle, Piktochart or Google Charts).

Work in small groups (3-4 students per group). Develop a table of “Metacommunicative Strategies”. Discuss your table with other groups.

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms). Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz with these definitions and suggest it to your group mates to work with.
2. Analyze two samples of conversational discourse, use the links:

<https://www.youtube.com/watch?v=08LJmQjqKC0>

<https://www.youtube.com/watch?v=QQeyarqmzQU>

Identify and explain what strategies and tactics are used by the speakers.

3. How can the strategy to deny the request be realized in English? What tactics are implemented?
4. What strategies are there to manage conflicts? What language can be helpful in resolving conflicts?

SPEECH ACT. TYPOLOGY OF SPEECH ACTS.

ANALYSIS OF SPEECH ACTS

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. Identify the most common functions of the addresser and the addressee when encoding and decoding a message.
2. What is the essence of the reference and proposition? Explain how they are related.
3. Dwell upon the basic units of language code organization in communication.
4. What is “speech act”, and how does it differ from a simple sentence? Describe the speech act as a non-discrete unit of language code organization in communication.
5. What are the primary types of speech acts as outlined by John Searle, and how do they differ? Provide examples of each type (representatives, directives, commissives, expressives, declarations). Reveal the traditional understanding of the structure of the speech act, and give an example of its modern understanding.
6. How can context influence the interpretation of the speech act?
7. How important is the speaker’s intention in determining whether a speech act succeeds or fails?
8. What is the difference between direct and indirect speech acts, and how might the latter be more effective in certain situations?

1. Present the traditional typology of speech acts in the table or as the Mind Map (for Mind Map use online services Coggle or MindMeister).

2. Choose a real-life dialogue (e.g., a movie scene, interview, or recorded conversation) and identify different types of speech acts. Analyze how these acts contribute to the success or failure of communication.

Work in pairs. Study the communicative situations given below that require the use of the mentioned speech acts. Be ready to act out your assigned situation, taking on specific roles (e.g., teacher

and student, manager and employee, customer and service representative, etc.). Mind that you should use both direct and indirect speech acts in your interactions. For example, a directive speech act can be conveyed directly as “Do this” or indirectly as “It would be helpful if you could complete this”.

Situations:

S 1: A student is apologizing to his/her professor for missing an important deadline (focus on expressives and directives).

S 2: A customer is making a complaint to customer service about a faulty product (focus on expressives and directives).

S 3: Two friends are planning a vacation together, and one is trying to convince the other to visit a specific destination (focus on commissives).

S 4: A politician is making a public promise to enact new policies if elected (focus on declarations and commissives).

S 5: A manager gives instructions to an employee regarding an important project (focus on directives).

After the role-play, be ready to discuss the following:

- How effective were the speech acts in achieving the speaker’s goals?

- Were the speech acts interpreted correctly by the listener? If not, what might have led to a misunderstanding?
- How did indirect speech acts affect the tone and outcome of the interaction compared to direct speech acts?
- How did the context (formal vs. informal) influence the speech acts used? Would different speech acts be more effective in another setting?

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms). Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz with these definitions and suggest it to your group mates to work with.
2. Expand upon Searle's taxonomy by creating your own categories of speech acts. Provide examples and justify the inclusion of each category.
3. Write a short analysis (500-600 words) comparing how speech acts are realized differently in formal and informal communication settings. Provide examples from professional and every-day conversations.

SCIENTIFIC DISCOURSE.
SCIENTIFIC ARTICLE IN ENGLISH: COMMUNICATIVE AND
RHETORICAL FEATURES.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. What is institutional discourse?
2. How are the concepts of “discourse” and “text” related?

1. Give examples of English academic and scientific discourses.
2. Make a table or a Mind Map (for Mind Map use online services Coggle or MindMeister) to describe the main characteristics of types and linguistic features of academic and scientific written discourses.
3. Carry out a comparative analysis of the articles and do the tasks. See pp. 68-100 in the book Єременко Т. Є., Трубіцина О. М., Юмрукуз А. А. *Ефективне академічне та наукове письмо: від теорії до практики*. Одеса: Магістр, 2018. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2073>

Brainstorming task

Objective: to identify and analyze the key characteristics, similarities, and differences between English scientific discourse and general academic discourse.

Instruction:

1) Work in small groups (3-4 members each) and discuss general characteristics of English scientific discourse and academic discourse. Brainstorm and list ideas for each category:

Purpose and goals: What is the primary objective of scientific discourse compared to general academic discourse? How do these goals influence the way information is presented?

Linguistic features: What are the typical features of the language used in scientific discourse (e.g., technical terms, precision)? How does it compare to the language used in other academic fields?

Structure and format: What are the common structural elements of scientific papers (e.g., abstract, methodology, results)? How do these structures differ from essays or papers in other academic disciplines?

Audience: Who is the intended audience for scientific discourse (e.g., experts, researchers)? How does this compare to the audience for general academic discourse?

Examples and evidence: What types of evidence are commonly used in scientific discourse? How does this differ from the types of evidence used in other academic writings?

2) Think of specific examples and personal experiences.

3) Create a comparison chart or Mind Map using online services Coggle or MindMeister to visually represent the similarities and differences.

4) Be ready to present your findings to other group and compile a general comprehensive comparison chart or Mind Map.

5) Write short passages in both scientific and academic styles on the same topic. Consider the audience, purpose, and features of each type of discourse.

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms). Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz with these definitions and suggest it to your group mates to work with.
2. Analyze literary resources on scientific discourse and describe some forms of scientific articles differentiated in basic content and purpose. Present your information in the form of a table.

ACADEMIC DISCOURSE.
LECTURE IN ENGLISH: IMPLEMENTATION STRATEGIES.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. Reveal the essence of the concept of “academic discourse”.
2. What are the peculiarities of communicating to the public? What are the roles of the speaker and the audience?
3. What are the communicative strategies for implementing a lecture?
4. Oral academic presentation: dwell on the content and structure.

1. Work out the “Effective Lecture” evaluation form and test it in the classroom.
- 2 Watch a video lecture in English by a professional lecturer using the evaluation form. You can use materials from *English Phonetics Archive* on You Tube using the link: <https://www.youtube.com/channel/UCcJXeI2pEwT9IHVVIUXnURw/videos>
3. Describe the behaviours exhibited by the most effective speaker you have ever heard. Contrast that description with a description of the most ineffective speaker.
4. Present a mini-lecture in English. Use communicative strategies for delivering the lecture.

SELF-STUDY

1. Make a glossary of definitions (5-10 terms). Use one of the online services such as LearningApps or Liveworksheets to make the quiz with these definitions and suggest it to your group mates to work with.

2. Prepare an essay and oral presentation on a topic from the list (see p. 40) and deliver it at the seminar-workshop. Use the recommended *Step-by-Step Instruction* in the article Єременко Т.Є., Бабова І.К. Презентація англійською мовою як *soft skill* для здобувачів магістерського рівня освіти. *Інноваційна педагогіка*. № 65. Т. 1. 2023. С. 56-61. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/65/part_1/11.pdf

CLASSROOM DISCOURSE: LINGUISTIC-PRAGMATIC ASPECT.

Format: seminar-workshop

QUESTIONS AND TASKS

1. What is Classroom Discourse? What speech acts are characteristic of English-language Classroom Discourse?

2. How can teachers use speech strategies for effective communication with students?

3. How can teachers regulate the pace and structure of the lesson to create a favorable learning atmosphere?

4. How can teachers adapt their speech strategy for different age groups/different levels of language proficiency?

1. Develop the questionnaire “Lesson as a Communicative Event” and be ready to test it in the classroom.

2. Read the given extracts from three different conversations. As you read them decide: (a) whether all the speakers were talking in the classroom, (b) whether they are native or non-native users of English, (c) define various language functions related to classroom interaction.

Extract 1

Teacher: Today, we’re analyzing metaphors in poetry. Take a look at this line: “The world is a stage.” What do you think the poet is trying to convey?

Student 1: I think the poet is saying that life is like a performance, and everyone is playing a role depending on their situation.

Teacher: Yes, exactly! Life as a performance means we are all playing different roles. How about a different perspective?

Student 2: Uh, I think... it also means that life is, um, temporary, like a play which ends after some time. It's, uh, saying that everything we do is just part of this bigger... show.

Teacher: Very insightful! The metaphor points to life's temporary nature. The idea that we're all "acting" in life until the play – life – comes to an end. What other metaphors can we find in the poem, and what might they symbolize?

Student 3: In the next line, the poet says, um, "each of us wears a mask." I think it means that people hide their real selves, like... uh, they pretend to be someone else.

Teacher: Exactly! The "mask" represents how people conceal their true identity or emotions in social situations. In what real-life contexts do people wear these "masks"?

Student 1: Definitely at work or in public, when they don't want to show how they really feel.

Teacher: Yes, that's a great example. We often "act" differently in professional or social settings. Let's dig deeper into how these metaphors shape the poem's overall meaning.

Extract 2

Teacher: Please, could you repeat the answer, Maria? I didn't catch that.

Student 1 (Maria): Yes, um... I think it's "Have you ever been to London?"

Teacher: Good, but be careful with your pronunciation of 'ever'. Say it again.

Student 1 (Maria): "Ever".

Teacher: Much better. Great job!

Student 2: I, uh, don't understand the difference between "have you been" and "did you go". Is it... the same?

Teacher: Not exactly. "Have you been" is used to ask about general experiences, while "did you go" is about a specific time. Let's practice with some more examples.

Extract 3

Teacher: Now, let's move on to peer feedback. As you exchange your essays, remember to use polite language when giving suggestions. What kind of phrases can we use to soften criticism?

Student 1: Maybe I could say... uh, "You might want to consider... changing this part." This sounds... less direct?

Teacher: Exactly! Using modal verbs like "might" or "could" makes your feedback sound more tentative and polite. What are other ways to phrase feedback politely?

Student 2: I think, um, you can also say, uh, "It would be better if you..." That makes it sound polite, but still gives advice.

Teacher: Yes, excellent. “It would be better” or “I suggest” are useful for giving respectful suggestions. Now, imagine your partner’s essay has a sentence that is grammatically correct but unclear. How would you phrase your suggestion?

Student 3: I’d probably say something like, “This part is good, but it could be clearer if you explain what you mean by ‘effective communication.’ Maybe give an example to clarify?”

Teacher: That’s perfect! You’re combining positive feedback with a suggestion for improvement. That’s exactly what we’re aiming for – helpful, constructive comments that maintain a positive tone. Now, if someone’s introduction lacks a clear thesis, how could you suggest improving that?

Student 1: I would say, um, “I think your introduction is, uh, interesting, but maybe it could be... stronger if you add a thesis statement at the end.”

Teacher: Great! You’re encouraging improvement while being polite and specific. Let’s keep practicing giving constructive feedback.

Extract 4

Student 1: Hey, what do you think we need for... the, uh, homework tonight?

Student 2: Oh, I think we’re supposed to finish the reading and answer those questions at the end of the chapter.

Student 1: Oh, yes, right! I... I didn’t understand, um, the second question. It’s about... uh, the main idea, but it’s confusing.

Student 2: Yeah, it’s asking what the author’s main point is. You just need to figure out what the writer is trying to say, like, overall. Did you finish reading the chapter?

Student 1: Uh, not yet. I read, uh, half... but it’s a bit difficult.

Student 3: You can look at the first and last paragraphs. That usually helps to find the main idea. They sort of summarize everything.

Student 1: Ah, okay! I’ll try that. Thanks!

Student 2: No problem! If you need help, I can explain it later.

Student 1: That would be great. I... uh, don’t always understand everything, but I try!

Student 3: You’re doing fine! It’s a hard chapter for everyone.

3. Read the following transcripts of classes. They are taken from the opening section of parallel classes with three groups of learners. In each case the teacher is giving instructions for the listening task. On the basis of teacher talk, try to define which of the groups is post-elementary, intermediate, and upper-intermediate.

Transcript 1

Teacher: Hello, everyone! Today, we are going to listen to a short story. It is about a boy and his dog. First, I want you to look at the pictures on your desk. Can you see them? Good! The pictures show different parts of the story. While you listen, please pay attention to the pictures. When you hear a part of the story that matches a picture, raise your hand. After we listen, we will talk about the story together. Remember to listen carefully! Are you ready? Okay, let's begin!

Transcript 2

Teacher: Good morning, class! Today, we will be listening to a podcast about travel. It's about some tips for visiting new countries. I want you to take a look at the questions on your worksheet. There are five questions. As you listen, I want you to answer these questions based on what you hear. Don't worry if you don't understand everything; just try to get the main ideas. After the listening, we will have a group discussion about your answers. Make sure you have your pens ready. Are you all set? Let's start!

Transcript 3

Teacher: Hello, everyone! Today, we'll be listening to an interview with a well-known author discussing their writing process and inspiration. I've prepared a set of notes for you to take during the listening. I encourage you to focus on the key themes and ideas presented. After the listening, we will analyze the content in small groups and explore how the author's experiences influence their writing. You'll also share your thoughts on what makes a good author. So, make sure you have your notes ready. Let's dive in!

4. Study the piece of classroom discourse. Single out the metastatements, which initiate, terminate, sum up, correct, and restate other speech acts. What are the main functions of the metastatements used in it?

Teacher: Good morning, everyone! Today, we'll discuss the reading assignment from Chapter 5 of *The Great Gatsby*. First, let's start by hearing your thoughts. Who would like to share their initial impressions?

Student A: I found Gatsby to be a very mysterious character. His parties seem really extravagant.

Teacher: That's a great point, Student A. Gatsby's character is indeed intriguing. Now, can someone elaborate on how his background affects his relationships?

Student B: I think it shows he's trying to fit into a world where he doesn't belong. He's not really accepted by the old money people.

Teacher: So, you're suggesting that Gatsby's lack of acceptance stems from his new money status and past. That's an important theme in the book. We have a conflict between old money and new money, which really shapes the characters' interactions.

Student C: Right, and I also noticed how Daisy seems to be torn between her feelings for Gatsby and her loyalty to Tom.

Teacher: Yes, but let's recollect, Daisy's loyalty is complicated. It's not just about feelings; it's also about societal expectations. How do you think this impacts her decisions throughout the story?

Student D: I believe it makes her seem superficial. She often chooses comfort over true love.

Teacher: So, you're saying Daisy represents the superficiality of the era, choosing wealth and security over genuine emotion. That's a critical observation!

Student E: But isn't that what many people do? They make choices based on what society expects rather than what they truly want.

Teacher: Excellent point, Student E. You're highlighting how societal pressure influences personal choices, which is a recurring theme in the novel.

Teacher: Thank you for your insights, everyone. Let's wrap up this discussion. For our next class, please write a short essay on how societal expectations shape the characters' choices in *The Great Gatsby*.

5. Study the piece of classroom discourse and the acts, which describe each utterance. Can you name each of the acts used here on the basis of the sort of utterance it is applied to?

Teacher: Good morning, everyone! Today, we're going to focus on some easily confused words in English. Can anyone give me an example of a pair of words that often confuse you?

Student A: I often mix up "affect" and "effect".

Teacher: That's a great example! "Affect" is a verb, while "effect" is a noun. Can anyone provide a sentence using each of these words?

Student B: The weather can affect my mood. And the effect of the rain is that I feel sleepy.

Teacher: Excellent! You've used them correctly. Now, what about the words "complement" and "compliment"? Who can explain the difference?

Student C: "Complement" means to complete something, while "compliment" is a nice thing you say to someone.

Teacher: Correct! Can you give me examples of both?

Student D: The scarf complements my outfit. I received a compliment on my new dress.

Teacher: Well done! Now, let's discuss "fewer" and "less". Who can tell me when to use each?

Student E: We use "fewer" for countable nouns and "less" for uncountable nouns.

Teacher: Exactly! Can anyone provide sentences to illustrate that?

Student A: I have fewer apples than I did last week. I need to buy less sugar for the recipe.

Teacher: Great examples! Now, let's do a quick activity. I'll give you a set of sentences with blanks, and I want you to fill in the correct word from the pairs we've discussed.

Student B: What sentences will we work on?

Teacher: Here are the sentences:

There were ____ people at the concert than I expected.

The new curtains really ____ the room nicely.

She received a lovely ____ from her friend about her performance.

Student C: For the first one, it should be "fewer".

Teacher: Correct! Now, let's go through the answers together. Who wants to share their responses for the remaining sentences?

SELF-STUDY

Choose and watch 1 observation video from each of the lists below:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL74FftQ3_xDJAfxp9wRnwnPCjjxNfeYTp

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLJ6OBGs2SxyIc4qNK78KwymCVelNS2wwp>

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLd711XgpLdqUgSm547tqR44tH92pyiCCm>

Comment on the videos you watched using your questionnaire "Lesson as a Communicative Event". Also mind the following questions:

- What can you say about the teacher talk? Comment on the teacher's role in the classroom. Is the teacher the central focus? Is the teacher friendly or stern? Is the teacher's voice pleasant, relaxing?
- Explain the teacher's way of expressing praise or critique. What is the role of prosody in it?
- Share your impression of the pupils' feelings. Are they bored/interested/angry/amused or whatever and why? What is the general class atmosphere during the lesson? Is the teacher talk artificial or authentic?

CASE-STUDY

Case-study is a problem-based, active learning approach that requires systematic analysis of real-life situations aimed at enhancing professional communicative and didactic skills. In fact, its main point is in presenting educational material in the form of micro-problems, with knowledge acquired through active engagement that involves decision-making. Cases suggest more than one solution and various alternative paths leading to them

1

Case Scenario:

You are a Ukrainian EFL teacher working with students from different cultural backgrounds:

Student A (from Ukraine) tends to use formal and polite language, especially with authority figures.

Student B (from Turkey) often uses a balance of politeness and directness but adjusts based on the formality of the setting.

Student C (from Kazakhstan) prefers to be indirect, particularly in making requests, to avoid being seen as too demanding.

Student D (from China) uses indirect speech and often softens requests or apologies to show respect and avoid confrontation.

Student E (from Korea) is highly aware of hierarchical status, using indirect language with elders or teachers but becoming more direct with peers.

Your task is to understand how these students' cultural backgrounds affect their use of requests or apologies and how you can teach them to navigate these differences in English communication.

Tasks:

1) Choose one of the following speech acts to analyze: (a) requests, (b) apologies, (c) compliments. Alternatively, you can select another relevant speech act that you think will be useful for your future EFL teaching.

2) Study how this speech act is performed in each of the cultures involved (Ukraine, Turkey, Kazakhstan, China, and Korea). Focus on key aspects such as: directness vs. indirectness, use of politeness markers, tone and non-verbal cues, context (formal vs. informal settings). Compare these cultural communicative styles with how the speech act is typically performed in English-speaking cultures.

3) Use the provided scenario of students from Ukraine, Turkey, Kazakhstan, China, and Korea making requests or apologies in the classroom. Compare how these students might approach making requests or apologies differently based on their cultural backgrounds. For example, how would a Korean student's emphasis on hierarchy differ from a more direct request from a Turkish student?

4) Reflect on how these cultural differences could impact an EFL classroom and consider how you would explain these differences to your students and help them understand the cultural nuances involved in performing the speech act in English. What strategies would you use to teach students how to adjust their communication to fit different cultural norms while still being understood in English?

2

Case Scenario:

You are to create a communicative profile for a group of intermediate-level language learners. It is a comprehensive document that outlines learners' linguistic abilities, communicative skills, and language learning goals.

Tasks:

1) Choose 2 BA students and conduct interviews (or administer language proficiency assessments) to gather information about their linguistic background, proficiency level, language learning experiences, and communication needs.

2) Compile data collected from interviews (and assessments) to create individual communicative profiles for each learner, highlighting their strengths, weaknesses, and areas for improvement in various language skills (listening, speaking, reading, writing).

3) Analyze the communicative profiles to identify common patterns or trends among the learners, such as recurring language learning goals, preferred learning styles, and areas of difficulty.

4) Develop personalized learning plans or instructional strategies tailored to the specific needs and preferences of each learner, drawing upon insights gained from the communicative profiles.

5) Formulate potential challenges and limitations in implementing the communicative profiles in the EFL classroom, discuss them with your group-mates and brainstorm alternative approaches or adaptations to address them.

6) Reflect on the process of creating and utilizing communicative profiles, considering their effectiveness in guiding language teaching and learning processes and identifying areas for improvement.

3

Case Scenario:

You are conducting a speaking practice session with a group of intermediate-level learners. During the session, you notice that several students consistently make communication mistakes, such as mispronunciations, grammatical errors, and inaccuracies in vocabulary usage. These mistakes hinder effective communication and may lead to frustration and lack of confidence among the learners. Suggest a pool of

strategies for identifying and correcting communication mistakes in the EFL classroom to enhance language proficiency and promote learner confidence.

Tasks:

1) Analyze recordings or transcripts of previous speaking practice sessions to identify common communication mistakes made by the learners, focusing on areas such as pronunciation, grammar, vocabulary, and discourse structure.

2) Develop a list of communication mistake patterns observed, categorize them basing on their frequency and severity, and identifying potential causes or underlying factors contributing to the errors.

3) Research and select appropriate corrective feedback techniques and strategies for addressing the identified communication mistakes, considering factors such as learner proficiency level, learning styles, and cultural backgrounds.

4) Create a lesson plan or instructional materials that incorporate targeted error correction activities and tasks designed to help learners recognize and correct their mistakes in a supportive and interactive learning environment.

5) Role-play scenarios or simulate classroom interactions to practice implementing the selected corrective feedback techniques, considering variations in learner responses and adjusting feedback strategies accordingly.

6) Reflect on the challenges and opportunities associated with providing corrective feedback in the EFL classroom, considering factors such as learner motivation, confidence, and receptivity to feedback.

7) Collaborate with peers to share insights and experiences related to addressing communication mistakes in the EFL classroom, discussing effective strategies and potential adaptations for different teaching contexts.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Підготуйте доповідь у супроводі презентації (у системі Power Point, Google презентація, Canva або Sway) за ОДНІЄЮ із запропонованих тем та виступіть на занятті. При підготовці скористайтесь покроковою інструкцією, що запропоновано у статті Єременко Т. Є., Бабова І. К. *Презентація англійською мовою як soft skill для здобувачів магістерського рівня освіти. Інноваційна педагогіка. № 65. Т. 1. 2023. С. 56-61. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/65/part_1/11.pdf*

Рекомендовані теми:

1. Conventional language usage in conversation.
2. Communicative context and its role in language usage.
3. Politeness strategies in conversation.
4. The mechanics of conversation as a process.
5. Conversational competence in English.
6. Computer-mediated communication.
7. The speaker's voice and its value in communication.
8. Speech communication and gender.
9. Skills and strategies of conflict management in conversation.
10. The teacher's voice and its communicative value.
11. Communicator style and its reflection in speech.
12. Scientific article in English as a unit of communication.
13. Time and its perception across cultures.
14. Communicative-rhetoric qualities of speech.
15. Foreigner speech and communication barriers.
16. Listening and its role in communication.

17. Internet use: pros and cons.
18. The impact of media on people's mental health.
19. Effective lecturing in academic sphere.

ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ

Для навчальної дисципліни «Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі усного екзамену, на який відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів.

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Communication theory and its links with other sciences.
2. Types of communication.
3. The main laws of communication.
4. Models of communication.
5. The main functions of communication.
6. Forms of speech communication.
7. Channels of communication. Communication noise.
8. Verbal communication.
9. Non-verbal communication.
10. Situational context of communication.
11. Models of speech production and perception. Listening and its role in communication.
12. Communicative act and its components.
13. Pragmatic aspects of communication.
14. Gender aspects of communication.

15. Strategies of speech communication.
16. Speech and communicative competence of the speaker.
17. Communicative code.
18. Discourse as a process and a means of speech code in communication.
19. Speech act in the structure of the message. Classification of speech acts.
20. Communicator style. Speech personality in communication.
21. Oral and written communication.
22. Communicative-rhetoric qualities of speech.
23. Public speaking as communication.
24. Register as a communication category.
25. Communication failures.
26. Conversation: structure and language means of collaboration.
27. Classroom discourse and types of speech acts used.
28. Non-verbal communication: channels and functions.
29. Speaker voice and its communicative value. Lecturer voice.
30. Scientific vs academic discourse.
31. Scientific article as a unit of communication in English.
32. Effective lecturing in English.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання за різними видами роботи:

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Відповіді фрагментарні, демонструють нерозуміння програмного матеріалу в цілому, здобувач неаргументовано висловлює думку, утруднюється у використанні спеціальної термінології, здобувач не здатний виконувати практичні завдання без допомоги викладача або відповідь на запитання взагалі відсутня.
	1-2 бали	Відповіді частково розкривають зміст питання, здобувач частково розуміє питання і частково розкриває його зміст, здобувач аналізує, але дещо утруднюється з власними висновками, не досить впевнено оперує спеціальною термінологією, апріорно застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, але наявні неточності, виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають помилки різного характеру.
	3-4 бали	Відповіді містять незначні помилки, загалом побудовані послідовно й логічно, здобувач розуміє питання повністю і розкриває його зміст, аналізує, робить висновки; здобувач оперує спеціальною термінологією, вміло апріорно застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, виконані завдання

		відповідають вимогам.
	5 балів	Відповіді не містять суттєвих помилок щодо змісту, побудовані послідовно й логічно, здобувач розуміє питання повністю і всебічно розкриває його зміст, аналізує, робить висновки; здобувач грамотно оперує спеціальною термінологією, вміло апрікує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, виконані завдання відповідають вимогам.
Самостійна робота	0 балів	Відповідь відсутня або не розкриває сутності питання.
	1 бал	Неповна відповідь.
	2 бали	Повна відповідь.
	3 бали	Здобувач володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	4 бали	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацію відповідно до поставлених завдань; самостійно користується додатковими джерелами інформації; творчо виконує та аналізує практичні завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (доповідь та презентація)	1-4 бали	Завдання не виконане або представлений матеріал не розкриває сутності проблеми.
	5-9 балів	Представлена робота не повністю розкриває сутність проблеми.
	10-12 балів	Представлена робота повністю відповідає поставленому завданню.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен):

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Здобувач дав неправильну або неповну відповідь на запитання, виявив значні прогалини в знаннях навчального матеріалу, засвідчивши її часткове опрацювання. Нездатний зробити аргументовані висновки, не може брати участь в обговоренні проблем мовної комунікації, використовувати термінологічний апарат
6-10 балів	Відповіді на запитання формальні, книжкові. Здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, має уявлення про найголовніші поняття курсу, має приблизні, іноді неадекватні, знання щодо проблем мовної комунікації; в недостатньому обсязі опрацював матеріал, що входить до програми курсу

11-15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні фактичні помилки. Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, знає предмет, задачі та цілі курсу; основні поняття; шляхи підвищення ефективності спілкування рідною та іноземною мовами; нові форми комунікативних практик, динаміку руху комунікативних потоків у сучасному суспільстві, специфіку спілкування з використанням нових комунікативних каналів. Здобувач намагається робити власні висновки, наводить приклади
16-20 балів	Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані. Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; може охарактеризувати шляхи підвищення ефективності спілкування рідною та іноземною мовами; нові форми комунікативних практик, динаміку руху комунікативних потоків у сучасному суспільстві, специфіку спілкування з використанням нових комунікативних каналів; робить власні висновки, наводить аргументи на підтвердження власних думок

Критерії оцінювання за всіма видами контролю:

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 А)	Здобувач вищої освіти демонструє міцні знання дисципліни, англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти); висловлюється англійською мовою, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки; розуміє і сприймає співрозмовника, проектує спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації; застосовує набуті знання в практичних ситуаціях, володіє комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом. При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.

<p>Добре (82-89 В)</p>	<p>Здобувач вищої освіти демонструє достатні знання дисципліни, англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти); висловлюється англійською мовою, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки; розуміє і сприймає співрозмовника, проектує спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації, але потребує незначної допомоги з боку викладача; застосовує набуті знання в практичних ситуаціях, володіє комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом, однак відчуває незначні труднощі під час практичного застосування знань у реальних комунікативних ситуаціях. При виконанні практичних завдань здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.</p>
<p>Добре (74-81 С)</p>	<p>Здобувач вищої освіти демонструє знання дисципліни, англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти); висловлюється англійською мовою, натомість відчуває брак мовних засобів для вираження думки; розуміє і сприймає співрозмовника, проектує спілкування відповідно до обраного типу дискурсу,</p>

	<p>визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації, але потребує незначної допомоги з боку викладача; застосовує набуті знання в практичних ситуаціях, володіє комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом, однак відчуває незначні труднощі під час практичного застосування знань у реальних комунікативних ситуаціях. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.</p>
<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач вищої освіти демонструє неповні знання дисципліни та не завжди демонструє англійськомовну комунікативну компетентність (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти); висловлюється англійською мовою, натомість відчуває брак мовних засобів для вираження думки; розуміє і сприймає співрозмовника, проектує спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації, але потребує значної допомоги з боку викладача; не завжди вміє застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, володіти комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом, однак</p>

	відчуває значні труднощі під час практичного застосування знань у реальних комунікативних ситуаціях. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, має базове володіння англійськомовною комунікативною компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний компоненти); висловлюється англійською мовою, натомість відчуває брак мовних засобів для вираження думки; розуміє і сприймає співрозмовника, проектує спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, не завжди доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації, але потребує значної допомоги з боку викладача; не завжди вміє застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, володіти комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації, потребує суттєвої допомоги з боку викладача; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом, однак відчуває значні труднощі під час практичного застосування знань у реальних комунікативних ситуаціях.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач вищої освіти не володіє англійськомовною комунікативною компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний, дискурсивний

	<p>компоненти); не вміє висловлюватися англійською мовою, відчуває брак мовних засобів для вираження думки; здатен розуміти і сприймати співрозмовника, проектувати спілкування відповідно до обраного типу дискурсу, визначаючи зміст і засоби для його передавання, доцільно вживаючи невербальні засоби комунікації, але потребує суттєвої допомоги з боку викладача; не вміє застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, володіти комунікативними стратегіями проведення англійською мовою лекції, уроку, доповіді-презентації, потребує суттєвої допомоги з боку викладача; володіє теоретичними основами мовної комунікації, термінологічним апаратом, однак відчуває суттєві труднощі під час практичного застосування знань у реальних комунікативних ситуаціях. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує переважно з помилками, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань. Здобувач допускається до повторного складання екзамену.</p>
--	---

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Єременко Т. Є., Трубіцина О. М., Юмрукуз А. А. Ефективне академічне та наукове письмо: від теорії до практики. Одеса : Магістр, 2018. 204 с.
2. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / укладач О. А. Новицька. Маріуполь : МДУ, 2018. 106 с.
3. The Basics of Speech Communication Theory: lecture notes / compiler I. V. Ushchapovska. Sumy: Sumy State University, 2021. 119 p.
4. Tuhovsky I. 21 Days of Effective Communication: Everyday Habits and Exercises to Improve Your Communication Skills and Social Intelligence. 2018. 122 p.
5. West R. L., Turner L. H. Introducing Communication Theory: Analysis and Application. New York, NY : McGraw-Hill Education, 2018. 631 p.

Допоміжна література:

1. Єременко Т. Є., Бабова І. К. Презентація англійською мовою як soft skill для здобувачів магістерського рівня освіти. *Інноваційна педагогіка*. № 65. Т. 1. 2023. С. 56-61.
2. Єременко Т. Є., Бабова І. К., Лук'янченко І. О. Стратегії читання англійськомовних наукових статей у підготовці здобувачів галузі знань 22 «Охорона здоров'я». *Інноваційна педагогіка*. № 54. Т. 1. 2022. С. 68-73.
3. Єременко Т. Є., Демчук А. І. Voice in Speech Communication: навчальний посібник. Одеса : ПЛУТОН, 2014. 92 с.
4. Єременко Т. Є. Мовленнєві засоби реалізації інтерактивної стратегії англійськомовного навчально-наукового лекційного дискурсу. *Наука і освіта*. 2015. № 6. С. 31-35.

5. Yeremenko T. Ye. Teaching lecture delivery: project approach. *Modern tendencies in pedagogical education and science of Ukraine and Israel: The way to integration*. 2015. Issue № 6. Ariel, Israel. P. 442-447.
6. Yeremenko T. Ye., Lukyanchenko I. O., Yumrukuz A. A. Teaching intonation of speech acts: communicative-cognitive approach. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 48. Т. 1. 2022. С.81-84.
7. Yeremenko T. Ye., Yumrukuz A. A. Classroom discourse: teaching intonation of speech acts. *Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі: Матеріали III Міжнародного Конгресу, 18-21 травня 2017 р. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 566-567.*
8. Yeremenko T. Ye., Yumrukuz A. A. Developing Questioning Techniques in Prospective English Teachers. *Modern tendencies in pedagogical education and science of Ukraine and Israel: The way to integration*. 2016. Issue №7. Ariel, Israel. P. 397-402.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт.
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>

Додаток
PROJECT

Questioning Speech Acts: Teaching Challenges²

Objective:

The primary goal of this project is to enhance your awareness of Questioning Speech Acts (QSAs) as integral components of English Language (EL) classroom discourse. Throughout the project, you will explore various types of QSAs, their usage, and their impact on classroom interactions.

Project Overview:

The project consists of three stages:

Stage One: Awareness and Analysis

Stage Two: Observation and Comparison

Stage Three: Application and Repertoire Construction

Each stage will involve analysis, discussion, and the production of results.

Research Questions:

To reach this goal after finishing your work on the project you are to answer the following questions:

- *What is the proportion of QSAs as compared with other speech acts in the EL classroom discourse?*
- *Which QSAs are the most widely used by native EFL teachers in the classroom discourse with regard to (a) the ELL proficiency level, (b) lesson stage?*
- *What are QSAs used by teacher-student in the EL classroom discourse?*
- *What QSAs do students-practice teachers primarily use in the classroom?*

² Yeremenko T.Ye., Lukyanchenko I.O. Teaching questioning speech acts within cognitive-communicative paradigm: interdisciplinary integration. International journal of philology (Міжнародний філологічний часопис). 2020. Vol. 11. № 1. P. 122-131.

- *What QSAs are popular with practice teachers with regard to (a) the ELL proficiency level, (b) lesson stage?*
- *What knowledge and practical skills were developed while working at the project?*

Stage One: Awareness and Analysis

Objectives:

- To develop awareness of QSAs as a unit of classroom discourse.
- To recognize different types of QSAs.
- To analyze the impact of QSAs on learners.
- To assess the appropriateness of QSAs based on proficiency levels and lesson stages.

Tasks:

Introduction to QSAs:

Attend a lecture that will introduce you to the taxonomy of QSAs. Review the various types, including:

- *checking QSAs* (used to elicit quantity and quality of student's knowledge verifying it against fixed answers known to the teacher; have only one correct answer);
- *concept-checking QSAs* (a subtype of checking QSAs which is used to elicit student's understanding of vocabulary item or grammatical structure on the basis of its component concepts one by one; have only one correct answer (short, simple and low-level));
- *informing QSAs* (used to elicit unknown information from the student, his/her opinion, experience, attitude, evaluation, etc.; focus is on content rather than on the language; have no fixed answers);
- *confirming QSAs* (used to require the student to confirm or disconfirm teacher's assumption presented in a question form or to elicit confirmation that previous utterance was heard/understood correctly);

- *agreeing QSAs* (used to offer the student to agree with teacher's previous statement and to ascertain common ground);
- *committing QSAs* (used to require further interaction/verbal exchange from both the teacher and the student; suggest an obligatory verbal response);
- *repeating QSAs* (used to backshift the discourse, require to repeat the preceding student's utterance to clarify it or some of its elements in case of failure of communication – high level of noise, the teacher has not heard student's reply properly; may be used as a tactical move for the teacher to draw attention of other students to the words of the replier);
- *clarifying QSAs* (used to require the student to explain the content confusion of a preceding utterance or recode the information previously given);
- *prompting QSAs* (used to provide additional information to help students to give the correct answer);
- *nominating QSAs* (used to determine the next speaker).

Research Activity:

Participate in the mini-project by:

- Naming commonly used QSAs in EFL classrooms.
- Justifying the use of specific QSAs.
- Suggesting QSAs based on lesson stages and proficiency levels.

Data Collection:

Watch authentic YouTube videos of native EL teachers and:

- Protocol QSAs using the following scheme: context, QSA type (according to above-mentioned categories), goal, student's response, lesson stage.
- Analyze the proportion of QSAs compared to other speech acts in the classroom.
- Determine the frequency of each QSA type used by teachers.
- Establish which QSAs may be used in view of (a) the lesson stage, (b) the proficiency level.

Presentation:

Present your findings through a multimedia presentation during a seminar-workshop.

Stage Two: Observation and Comparison

Objectives:

- To extend awareness of QSAs.
- To analyze the use of QSAs in real classroom settings.

Tasks:

Lesson Observation:

Observe Bachelor students' lessons and:

- Protocol QSAs using the same scheme as in Stage One.
- Identify the dominance of QSAs used in those lessons.
- Compare the QSAs used by Bachelor students with those performed by EL teachers.
- Identify typical errors made by student-teachers regarding QSA implementation.

Recommendations:

Work out a recommendation for effective questioning based on your analysis and present it in the form of comments on video fragments from the observed lessons.

Stage Three: Application and Repertoire Construction

Objectives:

- To develop the ability to construct your own repertoire of QSAs.
- To effectively use a variety of QSAs in the EL classroom.

Tasks:

Demo Lesson Analysis:

Analyze video records of your three demo lessons conducted during your teaching practice and:

- Protocol the QSAs used according to the specified scheme.
- Reflect on the frequency and effectiveness of your QSAs, addressing questions about their appropriateness regarding lesson stage and proficiency level.
- Answer the questions:

How often do I use QSAs in a class?

What are the proportions of QSAs vs. other speech acts I use in a class?

What types of QSAs do I use?

What types of QSAs I use work best?

Are the questions I use clearly worded?

Do I use QSAs effectively?

Do I use QSAs appropriately in view of the lesson stage?

Do I use QSAs appropriately in view of the proficiency level?

Is it more to do with the QSAs I ask?

Can I analyze the possible impact of QSAs on the student?

Can I integrate QSAs in the lesson?

Do I use QSAs to achieve educational goals at the lesson?

What would I change about QSAs at the lesson if I used it again?

How can I improve my own use of QSAs in class?

Repertoire Creation:

- Based on your analysis, construct a lesson plan that includes a list of possible QSAs corresponding to each lesson stage (class organization, presentation, practice, production, homework, evaluation).
- Engage in group discussions to refine your list.

Final Report:

Make a report summarizing the project, including your findings, answers to the research questions, and conclusions.

Assessment Criteria

Your performance will be evaluated based on:

- Attendance, Participation, and Meeting Deadlines (15%)
- Task Achievement (20%)
- Final Product (Total 65%):
- Content (30%)
- Display (15%)
- Material Acquisition (20%)

Important Notes

- Collaborate with your project group throughout the stages.
- Utilize the provided resources effectively to support your research.
- Be prepared to discuss your findings and recommendations in class.

Навчальне видання

Єременко Тетяна Євстафіївна

Лук'янченко Ірина Олегівна

Методичні рекомендації

до практичних занять та самостійної роботи

з дисципліни

«Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальність 014 Середня освіта

(предметна спеціальність 014.021 Англійська мова та зарубіжна література)

Авторська редакція